

CEZAYİR PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	3
2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ	15
3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER.....	17
4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER	21
5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER	24

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Politikası

Cezayir’de dış ticaret rejiminin temelini 19.07.2003 tarihli ve 03-04 sayılı “İthalat ve İhracat İşlemlerinde Uygulanacak Genel Kurallara İlişkin Kanun” oluşturmaktadır. Bu Kanuna göre;

- İthalat ve ihracat, kamu düzeni, güvenlik, ahlaki değerler gibi hususlara mugayir olmaması şartıyla serbesttir.
- İthalat ve ihracat faaliyetleri, gerçek ve tüzel kişiliğe sahip ekonomik operatörler eliyle gerçekleştirilebilir.
- Ulusal üretimin korunması için korunma önlemleri alınır.
- İthalatta ve ihracatta lisans uygulamasına gidilebilir.
- İthalat ve ihracat faaliyetleri kambiyo kontrolüne tabidir.

Cezayir ekonomisiyle ilgili altı çizilmesi gereken ilk konu, hidrokarbon sektörüne olan bağımlılıktır. Küresel talep daralması nedeniyle dünya petrol fiyatlarında yaşanan düşüşler, ülke ekonomisinde hem bütçe açığı hem de dış ticaret açığına sebep olmaktadır. Dolayısıyla, özellikle dış ticaret açığının azaltılmasını sağlamak amacıyla dış ticaret mevzuatı sıkça değiştirilebilmekte, ithalat yasakları ve ilave gümrük vergisi uygulamalarına gidilebilmektedir. Cezayir, DTÖ üyesi bir ülke değildir.

Cezayir, hâlihazırda 5 adet Tercihli Ticaret Anlaşmasına (AB, Arap Ülkeleri, Tunus, Ürdün ve ZLECAF) sahiptir. ZLECAF (Zone de Libre-Échange Continentale Africaine: Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Bölgesi Anlaşması), Afrika Birliği'ne üye ülkeler arasında ticareti kolaylaştırmayı ve artırmayı amaçlayan büyük bir ekonomik entegrasyon projesidir. Söz konusu Anlaşma, Nisan 2025 tarihi itibarıyla 9 ülkede (Cezayir, Tunus, Kamerun, Gambiya, Tanzanya, Ruanda, Sierra Leone, Mauritius Adası, Komorlar) yürürlüğe konulmuştur.

Aşağıda yer alan ürünlerin Cezayir’e ithalatı/izinsiz ithalatı yasaktır:

- Kullanılmış eşya (üretim faaliyetlerinde kullanılacak 10 yaşından küçük makineler hariç)
- Sahte ve sahte menşeili eşya,
- Tabancayı taklit eden oyuncaklar,
- Patlayıcı maddeler,
- İlaçlar, narkotikler ve zehirli maddeler,
- Kullanılmış ve yeniden kaplanmış lastikler,
- Kullanılmış araçlar,
- Silahlar ve mühimmat,
- Land Cruiser Pick-up araçları,
- Ticari amaçlı kullanılmış yedek parçalar,
- Ahlaka mugayir kitaplar ve her türlü el yazması, film ve diğer makaleler,
- Ozon tabakasını incelten maddeler.

Cezayir Bankalar Birliği’nin (ABEF) Cezayir’de mukim bankalara ilettiği 28.05.2023 tarihli notta; yeniden satışa sunulmak üzere gerçekleştirilecek hammadde, yarı mamul veya nihai ürün

ithalatları için Cezayir Dış Ticaret ve İhracatı Geliştirme Bakanlığı tarafından ithalatçılara verilen ithalat izin belgesinin (*ithalatçı tarafından banka domisiliyasyon işlemini yapmadan önce*) geçerlilik süresinin 30 gün ile sınırlandırılmış olduğu ifade edilmiştir.

ABEF tarafından Cezayir’de mukim bankalara gönderilen 18.01.2024 tarihli bir yazı ile; Cezayir Dış Ticaret ve İhracatı Geliştirme Bakanlığı’nın talimatına binaen ‘nihai ürün formundaki mermer ve seramik ürünleri’ için ithalat dosyası açılmaması gerektiği bildirilmiştir.

Diğer taraftan aşağıda yer alan ürünlerin ithalatında ise Cezayir’de bir otoriteden izin, onay veya bir sertifikanın alınması gerekmektedir.

Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünler:

Canlı hayvan ve hayvansal ürün ithalatı ve ihracatı Tarım, Kırsal Kalkınma ve Balıkçılık Bakanlığı’nın izne tabidir. İthal ya da ihraç edilen hayvanlar ve hayvansal ürünler, ülkeye girişi ya da çıkışı sırasında veteriner sağlık denetimine tabidir.

Veteriner İlaçları:

Veteriner kullanımı için ilaçların ithalatı Tarım, Kırsal Kalkınma ve Balıkçılık Bakanlığı tarafından verilen onay ve aynı Bakanlığın veterinerlik birimi tarafından yapılan uygunluk kontrolüne tabidir.

Psikotropik ve Narkotik İlaçlar:

16 Mayıs 2021 tarihli ve 34 sayılı Cezayir Resmi Gazetesinde yayımlanan 21-196 nolu Kararnamesi ile psikotrop ilaçlar hakkında mevzuat değişikliğine gidilmiş olup, bu ilaçların daha önce Cezayir Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan ithalat kontrollerinin bundan sonra Cezayir Sanayi ve İlaç Üretimi Bakanlığı tarafından yapılacağı belirtilmiş ve buna ilişkin detaylara yer verilmiştir.

Tıbbi Malzeme, Ekipman ve Aletler:

Tıbbi ve cerrahi ekipman, sarf malzemeleri ve ekipman ithalatını, teknik şartları sağlayan firmalar yapabilir ve söz konusu ithalat Sağlık Bakanlığı'nın onayına tabidir.

Tatlandırıcılar:

Tatlandırıcı içeren gıda maddelerinin ithalatı, Dış Ticaret ve İhracatı Geliştirme Bakanlığı tarafından verilen ön izne tabidir.

Spesifik Bir Toksisite veya Risk Taşıyan Tüketim Ürünleri:

Farmasötik ürünler veya kozmetik ve kişisel hijyen ürünleri hariç olmak üzere, bir toksisite veya belirli bir risk taşıyan tüketim ürünleri, kabul edilmeden önce Dış Ticaret ve İhracatı Geliştirme Bakanlığı'nın yetkilileri tarafından kontrol edilir. Mesleki faaliyet kapsamında kullanılan ürünlerin ithalatı izne tabi değildir.

Toksiste veya belirli bir risk özelliği sergileyen tüketim ürünlerinin ithalatından önce yetkilendirme talebi, Dış Ticaret ve İhracatı Geliştirme Bakanlığı'na yapılmalıdır. Toksik nitelikte herhangi bir tüketim ürününün veya bir veya daha fazla yasaklanmış kimyasal madde içeren belirli bir riskli maddenin ithali yasaktır. Toksik nitelikte veya belirli bir risk taşıyan tüketim ürünlerinin ve tüketici ürünlerinin üretimi için kullanımı yasaklanmış veya düzenlenmiş kimyasal maddelerin listelerine (www.douane.qv.dz) adresinden ulaşılabilir.

Tehlikeli Kimyasal Atıklar:

Söz konusu atıklar üç kategoriye ayrılır

- Tehlikeli atıklar;
- Evsel ve benzeri atıklar;
- Atıl atık.

Tehlikeli atıkların ithalatı kesinlikle yasaktır.

Ozon Tabakasını İncelten Maddeler, Bunların Karışımları ve Bunları İçeren Ürünler:

Kullanılmış, geri kazanılmış, geri dönüştürülmüş veya yenilenmiş kontrollü maddelerin ithalatı yasaktır. Aşağıdaki maddelerin de ithalatı yasaktır:

- Hidrobromoflorokarbonlar (HBFC'ler);
- Bromoklorometan;
- Kloroflorokarbonlar (CFC'ler);
- Diğer tamamen halojene kloroflorokarbonlar (diğer CFC'ler);
- Halon;
- Karbon tetraklorür;
- Metil kloroform;
- Metil bromür

Hidrokloroflorokarbonların (HCFC'ler) ve HCFC içeren karışımların ithalatı, Enerji, Madenler ve Yenilenebilir Enerjiler Bakanlığı'nın yetkilileri tarafından verilen ön ithalat iznine ve Bakanlık tarafından verilen bir ithalat kotasına tabidir.

Patlayıcı Maddeler:

Patlayıcı maddelerin ithalatı ve ihracatı Milli Savunma Bakanlığı'nın onayına tabidir.

Asbest:

Her türlü asbest lifi ve onu içeren ürünlerin ithalatı, imalatı ve pazarlaması yasaktır.

Madeni Yağlar:

Enerji, Madenler ve Yenilenebilir Enerjiler Bakanlığı tarafından onaylanan işletmeler ile kendileri tarafından satılan araçların garanti koşullarını karşılamak üzere otomobil bayileri, madeni yağ ithalatı yapabilmektedir.

Ölçüm Aletleri:

Ölçü aletlerinin ithalatı, Ulusal Metroloji Ofisi (ONM) tarafından verilen vizeye tabidir.

Telekomünikasyon Terminal ve Radyo Tesisat Ekipmanları:

Telekomünikasyon terminal ekipmanı veya radyo tesisatı ithalatı, Posta ve Telekomünikasyon kurumu (ARPT) tarafından verilen onaya tabidir. Mobil telefon terminalleri (2G, 3G ve daha fazla terminal, 2G, 3G ve daha fazla tablet, 2G, 3G ve daha fazla modem) de söz konusu onaya tabi ürünler arasında yer almaktadır. Ancak, ses ve televizyon yayın ekipmanı onay dışında bırakılmıştır. Posta ve Telekomünikasyon Kurumu tarafından onaylanan ekipman, satıştan önce ARPT onay numarasını taşıyan çıkarılamaz bir etiketle etiketlenmesi gerekmektedir.

Harp Malzemeleri, Silahlar ve Mühimmat:

Milli Savunma Bakanlığı, devlet adına, kendi gözetiminde yer alan kuruluşlar ve şirketler aracılığıyla imalat, ithalat ve ihracat tekeline sahiptir.

Radyoaktif Maddeler İçeren Malzemeler:

Radyoaktif maddeler içeren malzemelerin ithalatı, ihracatı ve transit geçişi Atom Enerjisi Komisyonu Kurumu'nun önceden onayına tabidir. İyonlaştırıcı radyasyon yayan cihazlar bildirim prosedürüne tabidir. Radyoterapi cihazlarının yanı sıra tıbbi, cerrahi, diş veya veterinerlik kullanımı için bile alfa, beta veya gama radyasyonu kullanan cihazların ithalatı, tıbbi, cerrahi, diş veya veterinerlik amaçlı radyografi veya radyoterapi cihazları dahil, Atom Enerjisi Komisyonu'nun (COMENA) hizmetleri tarafından verilen ön izne tabidir.

Radyoaktif atıkların ithalatı yasaktır.

Alkollü İçecekler:

46 sayılı Cezayir Resmi Gazetesinde yayımlanan Karar ile 22.07 tarife pozisyonunda (Alkol derecesi hacim itibarıyla % 80 veya daha fazla olan tağyir (denatüre) edilmemiş etil alkol; alkol derecesi ne olursa olsun tağyir (denatüre) edilmiş etil alkol ve damıtma yoluyla elde edilen diğer alkollü içkiler) üretim, ithalat ve satış faaliyetleri Cezayir Maliye Bakanlığı'nın ön iznine tabi tutulmuş ve üretici, ithalatçı ve satıcıların uyması gereken teknik şartlar belirlenmiştir.

Kitaplar ve Süreli Yayınlar:

Kitapların pazarlanması, ücretsiz dağıtımı veya sergi amaçlı herhangi bir kitap veya eserin ithalatı, Kültür Bakanlığı tarafından verilen ön izne tabidir. Kur'an-ı Kerim'in ithalatı, tüm desteklerle ilgili kitaplar ve dini eserler Diyanet İşlerinden ön izin alınması gerekmektedir.

Tehlikeli Kimyasallar ve Basıncılı Kaplar:

Tehlikeli madde ve kimyasallarla uğraşan bir mesleki faaliyetin yürütülmesi, Enerji, Madenler ve Yenilenebilir Enerjiler Bakanlığı'nın hizmetleri tarafından verilen ön onaya tabidir. Tehlikeli madde ve kimyasalların ithalatı ve ihracatı Enerji, Madenler ve Yenilenebilir Enerjiler

Bakanlığı'nca verilen izne tabidir. Basınçlı kapların ve konteynerlerinin ithalatı Enerji, Madenler ve Yenilenebilir Enerjiler Bakanlığı'ndan alınan izne tabidir.

Değerli Metaller (*Altın, Gümüş ve Platin*):

Ham, yarı işlenmiş veya işlenmiş altın, gümüş ve platin ithalatı, şirketin kuruluş sermayesi en az 200 milyon dolar olan ve Enerji, Madenler ve Yenilenebilir Enerjiler Bakanlığınca önceden yetkilendirilen tüzel kişiler aracılığıyla yapılmaktadır. Kıymetli madenlerin geri kazanımı ve geri dönüşümü faaliyetinin kullanılması, başvuru sahibinin gerekli spesifikasyonları yerine getirdikten sonra Valilik Vergi Direktörü tarafından verilen bir onaya tabidir.

Balıkçı Tekneleri, Cihazları ve Malzemeleri:

Balıkçı gemilerinin ithalatı, Balıkçılık İdaresi tarafından verilen izne tabidir. İthal edilen gemiler yeni durumda olmalıdır.

Binek Araçlar:

Binek araçların ithalatı, sadece ticari şirketler biçiminde oluşturulmuş bayilere, Sanayi Bakanlığı tarafından verilen izin kapsamında yapılmaktadır. 12 Mayıs 2021 tarihinde 34 sayılı Cezayir Resmi Gazetesinde yayımlanan 21-175 no'lu Kararname ile 19.08.2020 tarihli ve 20-227 No'lu Kararname'de değişiklikler yapılmış ve Cezayir'e araç ithalatında bulunabilmesi için izin verilecek aracı şirketlerin uyması zorunlu olacak teknik şartlarda revizyona gidilmiştir. Kararname ile getirilen en önemli iki değişiklik; binek araçların ithalatında bundan sonra sadece 1.600 cc ve altı silindirli araçlara izin verilecek olması ve aracı şirketlerin binek araç siparişlerinde elektrikli araçlar için en az yüzde 15'lik kota uygulanacak olmasıdır.

Bununla birlikte, elektrikli binek araç kotasının katı bir şekilde uygulanacak olması halinde, ülkede bu konuda bir altyapının bulunmaması ve buna bağlı olarak yeterli talebin gelemeyecek olması nedeniyle ithal edilecek toplam araç sayısını düşürücü etki doğurabileceği değerlendirilmektedir. Hâlihazırda 87.01, 87.02, 87.03, 87.04, 87.05 tarife pozisyonlarında ithalat askıdadır. 2023 yılından itibaren, Cezayir'de otomotiv sektöründe üretim için yatırım yapmış/yapmakta olan firmalara (*Fiat, Opel, Chery, Geely vb.*) ithalat izni de verilmesi yoluna gidilmektedir.

Yeni Araçların Gümrük İşlemleri:

Yeni araçların gümrük işlemleri için aşağıdaki belgelerin sunulması gerekmektedir:

- Tip Onayı Belgesi;
- İthalat Lisansı;
- Araç Teknik Şartnamesi;
- İmtiyaz Sözleşmesi;
- Taşıtlara ilişkin Madenler Dairesi Tarafından Düzenlenmiş Uygunluk Kontrol Tutanağı (*Procès-verbal de contrôle de conformité par les services des mines*)

Cezayir'de kullanılmış hava yolu araçlarının ithalatında;

- İnsan taşımacılığı için kullanılacak havayolu taşıtlarının en fazla 8 yaşında, 30 bin uçuş saatini ve 15 bin uçuş sayısını geçmemiş olması,

- Diğer havayolu taşıtlarının 20 bin uçuş saati ve 20 bin uçuş sayısını geçmemiş olması,
- İthalatçıların Cezayir Sivil Havacılık Kurumu'ndan gerekli izinleri almış olması şartları aranmaktadır.

Cezayir'de kullanılmış deniz yolu araçlarının ithalatında;

- İnsan ve mal taşımacılığı için kullanılacak deniz yolu araçlarının 15 yaşından küçük olması,
- 24 ila 40 metre arası boyundaki şehir hatları taşımacılığı ve restoran olarak hizmet verecek deniz yolu araçlarının 5 yaşından küçük olması,
- 12 ila 24 metre arası boyundaki gezi teknelerinin 5 yaşından küçük olması,
- 12 ila 24 metre arası boyundaki parketmiş restoran olarak hizmet verecek teknelerin 10 yaşında küçük olması,
- İthalatçıların Cezayir Ulaştırma Bakanlığı'ndan gerekli izinleri almış olması şartları aranmaktadır.

Mevzuatın tümü için (19.-22. sayfalar): (<https://www.joradp.dz/FTP/jo-francois/2023/F2023035.pdf>)

Tütün ve tütün ürünleri:

Doğranmış, harmanlanmış veya imal edilmiş tütün yapraklarının ithalatı, Vergi Genel Müdürlüğü tarafından onaylanan tütün üreticileri tarafından yapılır. Tütün üreticisi, anonim şirket şeklinde tüzel kişi olarak onaylanabilir, hisse sermayesi 250.000.000 DZD'ye eşit veya daha fazla olan ve hisselerin en az % 51'inin Cezayir'de ikamet eden vatandaşlar tarafından sahip olunması gerekmektedir.

9 Mayıs 2021 tarihinde yayımlanan 33 sayılı Cezayir Resmi Gazetesindeki Tütün Mamullerinin Üretimi Hakkında 21-171 no'lu Kararname ile içimlik tütün üretimi izni için yüzde 51 yerel ortak şartının devamı öngörülmüş iken, enfiyelik ve çığnemelik tütün üretiminde yabancı yatırımcılar için yüzde 51 yerel ortak şartının aranmayacağı, ancak yıllık üretimin en az %50'sinin ihraç edilmemesi halinde bu yabancı yatırımcıların üretim izinlerinin iptal edileceği hususları düzenlenmiştir.

Tütün ithalatı, tütün ürünlerinde piyasaya ilişkin düzenleyici otorite tarafından belirlenen sınırlar, son tarihler ve miktar dahilinde sadece tütün üreticisi olarak onaylanan üretici veya şirketin ana hissedarı tarafından işletilen kurumlar tarafından yapılır.

İlaç ve Tıbbi Cihazlar:

Tıbbi alanda kullanılmak üzere farmasötik ürünlerin ve tıbbi cihazların ithalatı ve ihracatı Sanayi ve İlaç Üretimi Bakanlığı'nın onayına tabidir. Yıllık tahmin programlarına göre ithal edilen ilaçların ve tıbbi cihazların gümrük işlemleri Sağlık Bakanlığı tarafından her yıl verilen teknik vizeye tabidir. Farmasötik ürünlerin ve tıbbi cihazların ilave ithalatı, aynı şekilde teknik ithalat koşullarına ek olarak tabi tutulmalıdır.

İthal edilen tüm farmasötik ürünler ve tıbbi cihazlar, gümrükleme tarihinde, faydalı ömürlerinin 2/3'üne eşit veya daha fazla geçerliliğe sahip olmalıdır.

28.02.2021 tarih ve 14 sayılı Cezayir Resmi Gazetesinde yayımlanan 21-82 Numaralı Uygulama Yönetmeliği ile ilaç sektöründe üretim, işleme, ithalat, ihracat ve dağıtım alanlarında Cezayir'de faaliyet gösterecek firmaların, her bir faaliyet alanı için Sanayi ve İlaç Üretimi

Bakanlığı'ndan ayrı bir izin alarak faaliyette bulunabileceği belirlenmiş ve bu firmaların tabi olacağı diğer kurallar ile Bakanlığın yetki ve sorumlulukları hüküm altına alınmıştır.

2 Mart 2021 tarihli ve 15 sayılı Cezayir Resmi Gazetesinde yayımlanan Cezayir Sanayi ve İlaç Üretimi Bakanlığı'nın İnsan Sağlığı İçin Kullanılacak İlaçların İthalatına İlişkin Şartların Belirlenmesi Hakkında Kararı ile yapılacak ilaç ithalatlarında, ithalatçı kuruluşların uyması gereken kurallar belirlenmiştir.

Kararın 7. maddesi ile ithal edilen ilaçların Cezayir'e giriş tarihinde ilaçların, kullanım süresinin en az üçte ikisi kadar ömrünün olması gerektiği, Kararın 8. maddesi ile bio-terapotik ürünlerin ve biyolojik ürünlerin ithalatında, menşe ülkesinin yetkili sağlık otoritesinden alınacak ve ilgili ürünlerin güvenli olduğunu gösterecek bir değerlendirmenin zorunlu olduğu ve bunun Cezayir İlaç Ürünleri Ulusal Ajansı tarafından kabul edilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Sanayi ve İlaç Üretimi Bakanlığı 07 Mart 2021 tarihinde aldığı bir kararla, Cezayir'de satışa sunulacak ilaçların, Sektörler Arası Ekonomik Komite tarafından fiyatlarının belirlenmesi amacıyla; bölgesel bazda Tunus ve Fas, uluslararası düzeyde ise Türkiye, Ürdün, Suudi Arabistan, Yunanistan, Fransa, Belçika, Birleşik Krallık, İspanya ile ilacın menşe ülkesindeki satış fiyatlarının referans alınacağını duyurmuştur. İthal edilecek ilaçlar için FOB fiyatının, kur tespiti için ise her ayın 1 inci günü için Cezayir Merkez Bankası tarafından açıklanan resmi satış kurunun esas alınacağı belirtilmiştir.

Kozmetik ve Kişisel Hijyen Ürünleri:

Kozmetik ürün ve kişisel hijyen ürünlerinin ithalatında Sağlık Bakanlığının izni aranmaktadır.

Bitkiler, Bitkisel Ürünler ve Bitki Materyali:

Tüm bitkilerin, bitkisel ürünlerinin ve bitki materyallerinin ithalatı ve ihracatı, veterinerlik sınır kontrol hizmetleri tarafından yürütülen bitki sağlığı kontrolüne tabidir.

Gümrük Tarifeleri

Cezayir, içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılar nedeniyle son yıllarda ithalatı kısıtlayıcı bazı önlemler alabilmektedir. Söz konusu önlemler, sadece ülkemize yönelik değil tüm ülkelerden yapılan ithalatlara yönelik olarak uygulanmaktadır.

2018 yılında bazı ürünler için başlatılan ithalat yasakları, 2019 yılında kaldırılmıştır. İthalat yasağı kaldırılan 992 adet alt tarife pozisyonlu ürüne ise yüzde 30 ila yüzde 120 arasında değişen oranlarda İlave Gümrük Vergisi (*DAPS*) getirilmiştir. Bu ürünlerin listesine aşağıdaki linkten ulaşmak mümkündür:

https://douane.gov.dz/IMG/pdf/arrete_du_2_chaabane_1440_correspondant_au_8_avril_2019_modifiant_l_arrete_26_janvier_2019.pdf

DAPS uygulaması haricindeki diğer ürünlere; ürünün hammadde, yarı-mamul veya nihai ürün olmasına göre değişen yüzde 5/15/30 oranlarında Gümrük Vergisi (DD), yüzde 19 oranında Katma Değer Vergisi (TVA) ve yüzde 2 oranında fon vergisi uygulanmaktadır.

30.12.2021 tarihli ve 100 sayılı Cezayir Resmi Gazetesinde yayımlanan Cezayir 2022 Bütçe Kanunu'nun 113 üncü maddesi ile "Herhangi bir işleme tabi tutulmaksızın yeniden satışa sunulmak üzere ithal edilen eşyanın ithalatında yüzde 2 oranında stopaj uygulanır. Bu stopaj, ithal eşyaya uygulanacak tüm ithalat vergilerinin hesaplanması sonrasında elde edilecek kıymet üzerinden hesaplanır ve gümrük idaresi tarafından tahsil edilir." hükmü ihdas edilmiştir.

Stopaj uygulanacak eşya, ithalatçının bankası nezdinde yapacağı ithalat ön kaydı (*predomiciliation*) aşamasında ithalatın amacına ilişkin deklare ettiği bilgiye göre belirlenmekte olup bu düzenlemeye ilişkin bir eşya listesi bulunmamaktadır.

Cezayir Gümrük Kanununda, 2022 Yılı Ek Bütçe Kanunu ile Bireysel Muafiyetlerle ilgili yeni düzenlemelere gidilmiştir. Söz konusu yeni düzenlemelere göre;

- 50.000 Cezayir dinarına kadar olan posta ve hızlı kargo yoluyla gelen eşya ithalat vergilerinden muaf olacaktır.
- Posta ve hızlı kargo yoluyla gelen ve değeri 50.000 Cezayir dinarını geçen kullanılmamış veya kullanılmış eşya için %30 oranında vergi alınacaktır. Kişisel kullanıma mahsus cep telefonları ve bilgisayarlar bu vergiden muaf olacaktır.
- Ticari mahiyette olmayan, kişisel kullanıma mahsus kullanılmamış veya kullanılmış yolcu beraberliği olan ve değeri 50.000 Cezayir dinarını geçen eşya için %30 oranında vergi alınacaktır. Kişisel kullanıma mahsus cep telefonları ve bilgisayarlar bu vergiden muaf olacaktır.
- Profesyonel bir faaliyette kullanıma dönük ve ticarileştirilmeyecek yolcu beraberliği veya posta hızlı kargo yolu ile gelen ve değeri 100.000 Cezayir dinarını geçmeyen kullanılmamış veya kullanılmış eşya için %25 oranında vergi alınacaktır. Yenilikçi yatırımlar (*start-up*) kapsamında getirilecek eşya bu vergiden muaf olacaktır. Bu eşyanın değerinin 100.000 Cezayir dinarını geçmesi halinde eşya bir gümrük rejimine tabi tutulacaktır.

Büyük ve Küçükbaş Hayvan Yemi Olarak Kullanılacak Arpa ve Mısır için KDV Muafiyeti:

1 Nisan 2021 tarihli ve 24 sayılı ekli Cezayir Resmi Gazetesinde yayımlanan kararname ile (6 ila 12. sayfalar arası) büyük ve küçükbaş hayvan yemi olarak kullanılmak üzere aşağıdaki alt tarife pozisyonlarında (*arpa ve mısır*) yer alan ürünlerin satışında ve ithalatında KDV istisnası tanınmıştır.

1003.90.00.00 / 1005.90.00.00 / 2302.10.10.00 / 2302.10.91.00 / 2302.30.10.00 / 2302.30.91.00 / 2302.40.10.00 / 2302.40.91.10 / 2302.40.99.10 / 2302.50.10.00 /

Cezayir'in, 10 haneli HS Kodlarına göre ithalatta uyguladığı gümrük vergisi oranlarına Cezayir Gümrük İdaresi'nin tarife sorgulama uygulamasından ulaşmak mümkündür. (https://douane.gov.dz/spip.php?page=tarif_douanier)

İç Vergiler

Cezayir'de şirket kazançları üzerinden Şirket Kar Vergisi (*IBS: Impot sur les bénéfices des Sociétés*) alınmaktadır. Bu vergi, imalat sektöründe %19, bayındırlık ve konut ile turizm sektörlerinde faaliyet gösteren firmalar için %23, ticaret ve hizmet sektörlerindeki firmalar içinse %26 olarak uygulanmaktadır.

Ayrıca, ciro üzerinden %2 (*enerji sektöründe %3*) oranında Profesyonel Faaliyet Vergisi (*TAP: Taxe sur l'activité professionnelle*) alınmaktadır.

Şirketlerin sahibi oldukları gayrimenkuller üzerinden de m² üzerinden %3 olarak hesaplanan emlak vergileri vardır. Bu vergilerde %50'ye varan değişik oranlarda indirimde gidilebilmektedir.

Bahse konu tüm vergiler şirketin karları üzerinden %72,7 oranında bir vergiye tekabül etmekte olup damga vergisi, arazi vergisi gibi vergilerle birlikte yılda 27 farklı vergi ödenmesi mevcuttur.

Ayrıca gelirler üzerinden de, artan oranlı bir şekilde ve en çok % 35 oranında gelir vergisi (*IRG: Impot sur le Revenu Global*) alınmaktadır.

2021 Yılı Ek Bütçe Kanunu ile yapılan düzenlemeler çerçevesinde; tütün fabrikalarının şirket karlarından alınan vergi %19'dan %29'a, tütün ürünleri paketinden alınan 22 Cezayir dinarı tutarındaki tüketim vergisi 32 Cezayir dinarına çıkarılmıştır.

Ürün Standartları ile ilgili Uygulamalar

Cezayir Standardizasyon Enstitüsü (*IANOR*), Sanayi Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerini yürütmekte olup, söz konusu Kurum:

- Cezayir standartlarının geliştirilmesi, yayınlanması ve yaygınlaştırılması,
- Tüm standardizasyon çalışmalarının merkezileştirilmesi ve koordinasyonu,
- Cezayir standartlarına ve kalite etiketlerine uygunluk işaretlerinin kabulü ve bu işaretlerin kullanımı için yetki verilmesi ve yürürlükteki mevzuat çerçevesinde kullanımlarının kontrolü,
- Cezayir'de veya yurtdışında çalışmaların, araştırmaların, testlerin tanıtımı ve standartların oluşturulması ve uygulamalarının garantisi için gerekli test tesislerinin kurulması,
- Standardizasyon ile ilgili herhangi bir belge veya bilginin oluşturulması, korunması ve sunulması,
- Cezayir'in taraf olduğu standardizasyon alanlarında uluslararası sözleşme ve anlaşmaların uygulanması,
- Ulusal Standardizasyon Konseyi (*CNN*) ve Standardizasyon Teknik Komiteleri sekreteryasını yapmak,

- Dünya Ticaret Örgütü'nün TBT anlaşmasına uygun olarak Cezayir'in Ticarete Teknik Engeller (TBT) hakkında bilgi vermek konularından sorumludur. Anılan kurumun web sayfasına (www.ianor.dz) adresinden ulaşmak mümkündür.

Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

Cezayir'de test ve belgelendirme konularında akreditasyon kuruluşu olan Cezayir Akreditasyon Kurumu (ALGERAC);

- İlgili ulusal ve uluslararası standartları karşılayan bir ulusal akreditasyon sisteminin oluşturulmasından,
- Ulusal kalite altyapısını tamamlamaktan,
- Uygunluk değerlendirme kuruluşlarının (CAB) niteliklerini ve becerilerini değerlendirmekten,
- Akreditasyon taleplerini değerlendirmekten
- Akreditasyon kararlarını uygunluk değerlendirme kuruluşlarından yenilemek, askıya almak ve geri çekmekten,
- Benzer yabancı kuruluşlarla faaliyet programlarıyla ilgili tüm sözleşme ve sözleşmeleri sonuçlandırmaktan sorumludur.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

İthal edilen malların kalite ve uygunluklarının kontrol şartlarına ilişkin 12 Ekim 2000 tarih ve 2000-306 sayılı Karar'a atıf yapılan duyuru uyarınca; 01.01.2003 tarihinden itibaren, ürünün ambalajı üzerinde ithalatçı firma adı, malın özellikleri, üretim tarihi, son kullanma tarihi vb. bilgilerin orijinal ambalaj üzerinde Arapça olarak yer alma zorunluluğu bulunmaktadır.

Cezayir'de doğrudan insan tüketimine yönelik ürünlerde barkod ve GTIN zorunluluğuna ilişkin Cezayir Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan bir bildirimde;

- 28.03.2021 tarihli ve 23 Sayılı Cezayir Resmi Gazetesinde yayımlanan ve ilgililere 2 yıllık geçiş dönemi öngören ilgili mevzuatın 29.03.2023 tarihi itibarıyla uygulamaya konulacağı,
- Bundan sonra doğrudan insan tüketimine yönelik ürünlerde barkod ve global ticari ürün numarasının (GTIN) zorunlu olacağı,
- Mevzuatta belirlenmiş bilgilerin Arapça ve tüketicinin anlayacağı ikinci bir dilde üründe bulunması gerektiği,
- Bu mevzuatın doğrudan insan tüketimine yönelik gıda maddeleri ile gıda maddesi olmamakla birlikte doğrudan insan tüketimine yönelik ithal ürünler için de uygulanacağı,
- Cezayirli üreticilerin ve ithalatçıların konuyla ilgili olarak Cezayir'deki Ticaret İl Müdürlükleri, Ticaret ve Sanayi Odaları ile bu alanda yetkilendirilmiş GS1 Algerie firması ile irtibat kurmaları gerektiği hususları belirtilmiştir.

İlgili Yönetmeliğin ithal ürünlerle ilgili bölümlerinin gayri resmi Türkçe çevirisi şu şekildedir;

Madde 7. — İthal edilen ürünlerde, menşe ülkesinde yetkili bir kuruluş tarafından düzenlenmiş barkod bulunmalıdır.

Madde 8. — Aşağıdaki 9. maddede belirtilen ithal edilen ürünlerin barkodunda yer alacak bilgiler, Cezayir ticaret ve sanayi odalarına önceden bildirilir.

Madde 9. — GTIN'nin eşlik ettiği barkod ürün ambalajına yapıştırılmış olmalıdır. Barkodda yer alacak bilgiler, Arapça ve tüketicinin anlayabileceği bir dilde hazırlanmalı ve yetkili kuruluşun platformunda kayıt altına alınmış olmalıdır.

Barkodda yer alması gereken bilgiler aşağıdaki şekildedir;

Gıda Ürünlerinde;

- Ürünün satış ismi,
- Şirket adı, ticari marka, üreticinin veya paketleyicinin veya distribütörün adresi,
- Menşe ülkesi veya ürünün geldiği ülke,
- Ürünün muhteviyatı,
- Alerjilere veya intoleransa neden olan muhteviyat varsa bunların listesi,
- Beslenme değerleri,
- Uluslararası ölçüm sistemine göre net miktar,
- Özel saklama ve kullanım koşulları,
- %1,2'den fazla alkol içeren içecekler için "alkol derecesi" bilgileri,
- İlgili gıda ürünleri için "helal" terimi,
- Ürünün fotoğrafı,
- Olabilecek diğer tüm yararlı bilgiler.

Gıda Dışı Ürünlerde;

- Ürünün satış ismi,
- Şirket adı, ticari marka, üreticinin veya paketleyicinin veya distribütörün adresi,
- Menşe ülkesi veya ürünün geldiği ülke,
- Güvenli ürün uygunluk işareti,
- İlgili ürünler için ön izin referansları,
- Uluslararası ölçüm sistemine göre birim bazında net miktar,
- Alınması gereken güvenlik önlemleri,
- Ürünün bileşimi ve depolama koşulları,
- Ürünün fotoğrafı,
- Olabilecek diğer tüm yararlı bilgiler.

Madde 10. — Barkod görünür ve silinmez bir şekilde yapıştırılmalıdır ve 9. maddede belirtilen bilgilerin optik okuyucular tarafından okunmasına olanak sağlamalıdır.

Mevzuatın tümü ve Fransızca aslı için:

<https://www.commerce.gov.dz/media/reglementation/source/conf-prod-alimentaires/reglementation-specifiques/specification-technique/fr/arr16-02-2021fr.pdf>

Cezayir'e doğrudan insan tüketimine dönük ürün ihracatında bulunan ihracatçılarımızın konuyla ilgili ihtiyatlı olmalarının ve bu tarihten sonra Cezayir'e gerçekleştirecekleri ihracatlarında sorun yaşanmamasını teminen, ithalatçıları ve Türkiye'deki barkod ve GTIN alanında yetkili kuruluş ile istişare halinde ihracat operasyonlarını yürütmelerinin faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Teknik Engeller

Cezayir'in ithalatı sınırlamaya yönelik aldığı yeni tedbirler kapsamında, Cezayir'e ihraç edilen mallar yola çıkmadan önce ilgili şirketlerce Cezayir bankalarına müracaatta bulunularak kayıt numarası alınması ve ihraç konusu malların yükleme tarihinden en az 30 gün önce Cezayir bankalarına ithalat miktarının %120'sini bankaya yatırılması zorunludur.

Cezayir'e 01/01/2018 tarihinden sonra tüm ülkelerden yapılacak ihracatlarda, ihraç edilen ürünlerin mer'î ulusal veya uluslararası tüketicinin güvenliği ve korunmasına ilişkin mevzuata uygun bir şekilde üretildiğini gösteren Serbest Satış Sertifikası (*Attestation de libre commercialisation dans le pays d'origine*) belgenin yetkili bir kurum veya kuruluş tarafından onaylanması gerekmektedir. Söz konusu belge ülkemizde İhracatçı Birlikleri tarafından düzenlenmektedir.

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (*standartlar ve teknik düzenlemeler*) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur (<https://teknikengel.ticaret.gov.tr/>). Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Sanayi ve İlaç Üretimi Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerini yürüten Cezayir Ulusal Sınai Mülkiyet Enstitüsü (INAPI) ulusal sınai mülkiyet politikasının uygulanmasından ve ticari markalar, tasarımlar, modeller, menşe ve buluş patentlerinin kaydedilmesi, korunması, yenilenmesi ve değiştirilmesi konularında tek yetkili kurumdur.

Dağıtım Kanalları

Cezayir’de zincir perakende dağıtım kanalları yok denecek kadar azdır. İç ve dış ticaret toptancılar hâkimiyetinde ve eliyle yürütülmektedir. Cezayir’deki bir diğer sıkıntılı husus ise dağıtım ve lojistik kanallarının yetersiz olması ve satış noktalarının da talebe cevap verememesidir.

2023 yılı itibariyle Cezayir’de 40 vilayet genelinde 52 adet toptancı pazarı bulunmaktadır, bu pazarlarda açık artırma yoluyla satışlar yapılmaktadır.

Ticari aktiviteler çoğunlukla nakit para ve çek üzerinden yürütülmektedir, kredi kartı ödemesi yoktur.

Tüketici Tercihleri

Halkın geniş bir bölümü için tüketici tercihlerin oluşmasında en önde gelen unsur fiyattır. Diğer taraftan, üst gelir grubunda yer alan kesim için kalite, marka imajı, moda gibi hususların tüketici tercihlerinin oluşmasında etkili olduğu gözlemlenmektedir. Diğer taraftan, kültürel ve dini özellikler de tüketici tercihlerini etkilemektedir (*Örneğin Ramazan ayında tüm tüketimin artması gibi*). Sosyal medya da tüketici tercihlerin şekillenmesinde önemli rol oynamaktadır.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

İç ticarete çek ile ödeme yaygın olarak kullanılmaktadır. Kredi kartı kullanımı yok denecek kadar azdır. İç ticaretin önemli bir kısmı nakit ödeme şekliyle gerçekleşmektedir. Satış sonrası hizmetin ve tüketici haklarının gelişmemiş olması nedeniyle, Cezayir’de satışın gerçekleşmesindeki en önemli unsur güvendir. Satışı etkileyen diğer önemli faktör ise fiyattır. Vadeli mal satımı söz konusu değildir. Çekin ödenmemesi veya karşılıksız çıkması halinde, ağır yaptırımlar (*5 yıla kadar hapis cezası*) söz konusudur. Reklamlar ve promosyon faaliyetleri satışların geliştirilmesinde önemli rol oynamaktadır.

Cezayir’deki e-ticaret faaliyetleri, 16 Mayıs 2018 tarihli Cezayir Resmî Gazetesi’nde yayımlanan 18-05 sayılı Kanun ile düzenlenmiştir.

Bu Kanuna göre, e-ticaret faaliyetlerinde bulunacakların com.dz uzantılı bir internet adreslerinin olması, ticaret sicilinde faaliyet alanının kaydedilmesi gerekmekte olup, aşağıdaki ürünlerin e-ticaret kanalıyla satışı yasaktır.

- Şans oyunları, bahis ve piyango,
- Alkollü içecekler ve tütün,
- Eczacılıkla ilgili ürünler,
- Fikri, sınai veya ticari mülkiyet haklarını ihlal eden ürünler,
- Yasalarca yasaklanmış mal veya hizmetler,
- Satışı için özel bir işlem gerektiren mal veya hizmetler.

Ülkede yoğun olarak kullanılan e-ticaret siteleri:

(<https://www.ouedkniss.com/>)

(<https://fr-fr.facebook.com/algeriemarket/>)

(<https://www.facebook.com/dz.marketplace/>)

Kamu İhaleleri

Uluslararası ihalelerde, ihaleye katılan yerli firmalar lehine %25 fiyat farkı avantajı uygulanmaktadır.

Sosyal Konut yapımına ilişkin olarak ihaleler, doğrudan temin usulüyle yapılmaktadır. Cezayir Konut Bakanlığı, anılan Bakanlığa yapılan başvuruların değerlendirmesi sonucunda üç yıllık dönemler için sosyal konut yapmaya ehil olan ulusal ve uluslararası firmaları seçmektedir. Bu minvalde sosyal konut yapmak isteyen bir idare, seçilen bu firmalar arasından herhangi biriyle anahtar teslim yöntemiyle sözleşme yapma yetkisine sahiptir.

Diğer taraftan, mal ve hizmet alımına yönelik ihaleler ile sosyal konut yapımına ilişkin projeler dışındaki diğer müteahhitlik işlerinde ise açık ihale usulüyle ihaleler yapılmaktadır.

Cezayir’de açılan ihalelere ulaşmak için:

(https://ticaret.gov.tr/data/5f6b463a13b876dff46df17f/Cezayir_%C4%B0hale_%C4%B0lan_Portallar%C4%B1.pdf)

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Tarım ve Hayvancılık

Cezayir'in tarım ve hayvancılık politikasının ana hedefi, gıda güvenliğinin sürekli olarak sağlanması, tarım sektörü üretiminin sürdürülebilir şekilde artırılması ve kırsal alanların geliştirilmesi olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede, üretim alanlarının güçlendirilmesi ve genişletilmesi çabalarının korunması, tarım sektörünün entegre yoğunlaşmasının devam etmesi, destek araçlarının uyarlanması ve ulusal ürünün denetimi insan kaynaklarının devamı ve teknik desteğin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Cezayir'in tarım konusundaki avantajlarına ilişkin olarak, çok çeşitli tarımsal aktiviteye elverişli iklim ortamlarının var olması, halen yapılan tarımsal aktivitenin düşük oranlarda kimyasal kullanımı, büyük bir pazar olması, yıl boyunca ve sezon dışında piyasaya arz yapılması sayılabilir.

Cezayir, tarımsal arazi geliştirme, entegre çiftliklerin geliştirilmesi, pilot çiftliklerde kamu-özel sektör işbirliğini teşvik edilmesi, tarımsal mekanizasyonun gelişimi, ekonomik sulama sistemlerinin geliştirilmesi, çeşitli tarım alanlarında üretimi artırmak için gübreleme tekniklerinin geliştirilmesi, modern fidanlıkların yaratılması ve geliştirilmesi, sera bitkilerinin gelişimi, yem bitkilerinin gelişimi (*yonca, hidroponik ...*), küçükbaş, büyükbaş ve caprine sektörlerinde, beyaz et, meyve ve sebzelerde ve süt sektöründe tarımsal üretimin artırılması, depolama kapasitelerinin ve soğuk depoların geliştirilmesi konularında adımlar atmakta ve söz konusu hedefleri ulaşmada politikalar izlemektedir.

07.11.2021 tarih ve 86. sayılı Cezayir Resmi Gazetesi'nde Yayımlanan 21-432 sayılı Uygulama Yönetmeliği ile devlete ait kullanılmayan tarım arazilerinin imtiyaz yoluyla tarıma açılması hususları düzenlenmiş olup, buna göre;

Potansiyel kamu arazileri; insan, hayvan ve sanayi tüketimine dönük doğrudan veya dönüştürülmüş yıllık veya çok yıllık tarımsal üretim amacıyla imtiyaz yoluyla tarıma açılabilir.

- Cezayir vatandaşı gerçek kişileri ile Cezayir mevzuatına tabi tüzel kişiler bu imtiyazdan yararlanabilecek,
- Bu süreç, Tarım Arazileri Ulusal Ofisi ile Sahra Tarımı Geliştirme Ofisi tarafından yürütülecek,
- İmtiyaz hakkı en fazla 40 yıl olacak, gerektiğinde uzatılabilecek,
- İmtiyaz hakkının doğmasından sonra 6 aylık sürede faaliyete geçilmesi gerekecek,
- İmtiyaz hakkı karşılığında, Finans Kanunu ile belirlenecek bir yıllık ücret alınacak,
- Talepler, ilan üzerine bir iş planı dosyası ile birlikte yapılacak,
- Değerlendirme için teknik ve uzman komiteler görevlendirilecek,
- İmtiyaz verilecekler ile ilgili Valilik arasında hakları ve yükümlülükleri düzenleyen bir şartname imzalanacaktır.

Sanayi

Cezayir, lke endüstrisini daha da geliştirmeyi, modernleştirmeyi ve entegre etmeyi amaçlayan yeni bir sanayi stratejisini uygulamaya koymaktadır. Bu çerçevede, endüstriyel aktiviteyi canlandırmak, yeni iş fırsatları yaratmak ve yeni yatırımların yapılmasını sağlamak amacıyla doğrudan yatırımları teşvik etmektedir.

Söz konusu sanayi stratejisinde aşağıda yer alan sektörler stratejik sektörler ilan edilmiştir.

- elik ve metalürji,
- Hidrolik,
- Elektrikli ve ev aletleri,
- Kimya ve ilaç,
- Otomotiv,
- Havacılık,
- İleri teknolojiler,
- Gıda endüstrisi,
- Tekstil ve konfeksiyon,
- Deri ve deri rnleri,
- Ahşap ve mobilya endüstrisi

Diğer taraftan, sanayi sektörü ülke gayrı safi yurt içi hasılası içerisinde %60-65'lik bir paya sahip olup, çoğunlukla hidrokarbon ürünlerine dayanmaktadır. lke gayrı safi yurt içi hasılası içerisinde imalat sanayinin payı ise sadece %5 seviyesindedir. Bu imalatın ana kaynağı da üretim, yönetim, yatırım, proje geliştirme, gelişme ve inovasyon yönünden yeterli olmayan ve sürekli olarak kapasitesinin altında çalışan iktisadi devlet teşebbüsleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Cezayir'de son yıllarda küçük sanayi üretiminde canlanma görünmesine rağmen, mesleki eğitimin yeterli olmaması ve başka türlü formasyon ve tecrübe imkanlarının da kapalı olması nedeni ile üretim hattında çalışacak teknisyen bulunmamaktadır. Bu durum, sanayinin gelişmesi önündeki en temel engeli teşkil etmektedir.

Cezayir bilhassa otomotiv sektöründeki yabancı yatırımlara destek vermekte, ilk aşamada kurulacak montaj tesislerinin daha sonra yan sanayinin gelişmesine de katkıda bulunacağını mit etmekte, bu amaçla otomobil ithalatına ağır kısıtlamalar uygulamaktadır.

15 Kasım 2020 tarihli ekli Cezayir Resmî Gazetesi'nde yayımlanan Uygulama Yönetmeliği ile Cezayirli retim firmalarına, mal ve hizmet üretimi faaliyetlerinde kullanılmak ve Cezayir Sanayi Bakanlığı'ndan izin alınması şartıyla yurtdışından kullanılmış makina ithalatı izni verilebilmektedir.

38 sayılı Cezayir Resmî Gazetesinde yayımlanan 21-200 numaralı Uygulama Yönetmeliği ile de Yenilenmiş İkin-ci El Makina İthalatına ilişkin 20-312 sayılı Uygulama Yönetmeliğinde bazı değişikliklere gidilmiştir. Buna göre;

Mal ve hizmet üretiminde kullanılmak şartı ile ithal edilecek yenilenmiş makinaların üretim tarihinden itibaren 10 yaşından büyük olmaması gerekmektedir (*Daha nceki mevzuata göre tarımda kullanılacak makinaların en fazla 5 yaşında, farmsatik ve paraformsatik üretiminde kullanılacak makinaların en fazla 2 yaşında olması gerekmekte idi*).

İthal edilecek makinaların kalan kullanım ömrünün en az 10 yıl olması gerekmektedir (*tarım, farmösatik ve paraformösatik sektörleri için en az 12 yıl*).

İthal edilecek makinalar için Cezayir Akreditasyon Kurumu (ALGERAC) veya bu kurum ile karşılıklı anlaşması bulunan bir akreditasyon kurumundan Uygunluk Değerlendirmesi alınması gerekmektedir.

İkinci el yenilenmiş makinaların ithalat izinleri Cezayir Sanayi Bakanlığı iznine tabidir.

16.11.2023 tarih ve 73 sayılı Cezayir Resmî Gazetesi'nde yayımlanan 23-17 sayılı Kanun'a göre; kamunun mülkiyetinde bulunan araziler (*OSB'ler, turistik araziler, teknoloji parkları, kamu iştiraklerinin mülkleri, ticari faaliyetlere dönük inşaat arazileri vb.*) yerli ve yabancı yatırımcıların yatırım amaçlı kullanımı (*endüstriyel, turistik veya şehirleşme yatırımlarında*) için en az 33 yıllığına tahsis edilebilecektir.

Bu arazilerin tahsisi için Cezayir Yatırımın Teşviki Ajansı (AAPI) görevlendirilmiş olup, yatırımcıların bu Ajansa elektronik ortamda başvuru yapması gerekmektedir.

Cezayir Yatırımın Teşviki Ajansı: <https://aapi.dz/>

İlgili birincil mevzuatın tümü için: <https://www.joradp.dz/FTP/JO-FRANCAIS/2023/F2023073.pdf>

İlgili ikincil mevzuatın tümü için: <https://www.joradp.dz/FTP/JO-FRANCAIS/2023/F2023085.pdf>

Hizmetler

Cezayir'in hizmetler sektörü gayri safi yurt içi hasıla içerisinde yaklaşık %30'luk pay ile istihdamın ana sektörünü oluşturmaktadır. Diğer tüm alanlarda olduğu gibi genellikle devlet kontrolünde olan bu alan da özel sektöre yavaş yavaş açılmaktadır. Sigortacılık, bankacılık, hava taşımacılığı gibi hizmetler bunlar arasındadır. Bununla birlikte mevduat kapasitesi çoğunlukla devletin kontrolünde olup, bankacılık ve finans kuruluşları yeterli değildir. Terör sonrası dönemin bir uzantısı olarak ve de hizmet sektöründeki yerleşik mantalite nedeniyle otelcilik ve turizm de gelişmemiş sektörler arasında yer almaktadır.

Madencilik

Cezayir'de petrol ve doğalgazın yanı sıra, önemli cıva, gümüş, demir, uranyum, barit, bakır, çinko gibi yeraltı zenginlikleri ile kayda değer fosfat yatakları bulunmaktadır.

Enerji

Cezayir'de 1877 yılında Ain Zeft'te ilk petrol kuyusu keşfinin ile başlayan enerji serüveninde, enerji sektörü, Cezayir'in GSMH'sinin %40'ından fazlasını, bütçe gelirlerinin 2/3'ünü, ihracat gelirlerinin %90'ına yakınına sağlayarak ülke kalkınma planlamasının lokomotif konumuna gelmiştir. Bağımsızlığın kazanılmasından hemen sonra 1963 yılında kurulan ve sektörde tekelleşen konumundaki devlet firması Sonatrach ile hızlanan petrol ve doğal gaz arama, çıkarma ve

pazarlama faaliyetleri sonucunda Cezayir, bölgesinin ve dünyanın en önemli enerji tedarikçilerinden biri olmuştur.

Cezayir Enerji, Madenler ve Yenilenebilir Enerjiler Bakanlığı'na göre ülke dünyanın en büyük;

- 17'nci petrol üreticisi,
- 20'inci petrol ihracatçısı,
- 15'inci petrol rezervlerine sahip ülkesi,
- 11'inci doğalgaz üreticisi ve 7'nci doğalgaz ihracatçısı,
- Avrupa Birliği'nin en büyük 3'üncü doğalgaz tedarikçisi ve 4'üncü enerji ürünleri tedarikçisi,
- Dünyanın en büyük 7'nci doğalgaz rezervlerine sahip ülkesi konumundadır.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Cezayir, ticari potansiyeli itibariyle ülkemiz için oldukça önemli bir pazar olup, bu kapsamda, pazardaki sürekliliğin devamı bakımından ticari teamüllere uygun hareket edilmesi gerek firma gerekse ülkemiz imajını zedeleyici işlemlerden kaçınılması önem arz etmektedir.

Cezayir’de, ülkemiz menşeli ürünlerine karşı olumlu ve Türkiye’ye karşı oldukça sıcak bir yaklaşım bulunmakla birlikte, muhatap tanınana kadar temkinli yaklaşmakta fayda görülmektedir.

Cezayir’de iş yapmak isteyen firmalarımız, bu ülkeye özgü yavaşlıklara ve karşılaşmaları muhtemel iletişim sorunlarına sabır göstermeli, tarihi ve kültürel bağlara özen göstererek kendilerini kabul ettirmeli, mümkünse firmayı yerinde görmeli ve yaşanabilecek sıkıntıları çözmek amacıyla karşılıklı güvene dayalı kişisel ilişkiler tesis edilmelidir. Firmalarımızın, ciddi alıcıların güvenlerini ve yakınlıklarını temin etmek adına, muhataplarını gerekirse Türkiye’ye davet ederek, ürün kapasitelerini ve kalitelerini kaynağında göstermeleri, alıcılarla yüz yüze yakın ilişkiler kurmaları önem taşımaktadır.

Cezayir piyasasında yapılacak temaslarda Arapça ve Fransızca dillerinin kullanılması, iletişimin kolaylığı ve sürekliliği açısından büyük yarar sağlamakta olup, ülkede haftasonu tatilinin Cuma/Cumartesi günleri olduğunun ve Cezayirli firmaların yazılı iletişimden ziyade sözlü iletişimi tercih ettiğinin bilinmesinde yarar görülmektedir.

Cezayir’in ülke telefon kodu 00 213 olup sabit telefon numaraları “0” ve şehir kodu dahil olmak üzere 7, cep telefonu numaraları ise “0” dahil 10 hanelidir.

Cezayir pazarında ihracatçılarımızın yaptığı başlıca hatalar:

- Ülkenin yaygın dillerinden birini (*Arapça-Fransızca*) bilmeyen uzmanlar veya idareciler vasıtası ile iş görüşmesi yapılması,
- Cezayirli veya Türk tanıdıklara aşırı güvenirerek söz ile iş yapılması,
- Havaalanında döviz deklarasyonunda bulunulmaması,
- Cezayir mevzuatının gümrükleme hususlarının bilinmeden veya hafife alınarak, mevzuata uygun olmayan malların gümrüklenmesi,
- Doğru iş partnerinin seçilmesinde yeterince titizlik gösterilmemesi,
- Ürün tanıtımı ve pazar ziyareti konusunda yeterince donanımlı olunmaması, bu konunun ihmal edilmesi,
- Her ziyaretin potansiyel bir alışveriş yapılması olarak görülmesi ve mutlaka iş akdi kurulması konusunda gösterilen sabırsızlık,
- Bazı akreditif işlemlerinin tatil sezonu, teknik yetersizlik vs. gibi nedenlerle uzaması sebebiyle müşterinin çok hızlı hareket etmeye itilmesi ve bunun sonucunda da kaybedilmesi.

Para Kullanımı

Cezayir sıkı bir kambiyo rejimine ve Cezayir Merkez Bankası tarafından belirlenen sabit kur sistemine sahiptir. Ülkedeki döviz hareketleri Merkez Bankasının kontrolüne ve iznine tabidir. Ülkede, döviz işlemlerinin serbestçe yapılması söz konusu değildir. Ülkede yasal olarak faaliyet gösteren döviz büroları bulunmamaktadır.

Yabancıların, ülkeye girişte limit olmaksızın ve çıkışta en fazla 7500 avro olmak üzere, ülkeye girişte ve çıkışta 5000 avroyu aşan miktarda döviz bulundurmaları halinde gümrük idaresine bununla ilgili yazılı beyanda bulunmaları gerekmektedir. Yabancıların ülkeden çıkışında, en fazla girişte beyan edilen tutar kadar dövizin çıkışına izin verilmektedir. Girişte ve çıkışta farklılık olması halinde, kişinin bu farkla ilgili olarak dövizin resmi aracı kurumlarda bozdurulduğuna dair tevsik edici belgeleri gümrük idaresine sunmaları gerekmektedir. Ülkeye gelen yabancıların, ülkeye girişte gümrük idaresine verdikleri beyanı resmi aracı kurumlara ibraz etmeleri suretiyle döviz bozdurabilmeleri imkan dahilindedir.

Normal koşullarda, bankacılık sistemi üzerinden ne Cezayirli vatandaşlar için ne de yabancılar için serbestçe döviz alım-satımı veya transferi mümkün değildir. Yasal döviz alım-satım ve transfer işlemlerinin dış ticaret, ülkeden çıkış, sözleşmeye dayanmak suretiyle kar transferi, yurtdışı borçlanma bedeli vb. bir gerekçeye dayandırılması ve tevsik edici belgelerin ilgili otoritelere ibrazı ve bu otoritelerce onayı zorunludur.

Yabancı ülkelerden döviz girişi ve yurtdışına döviz çıkışında beyan etmeme, yanlış beyanda bulunma, usule uygun hareket etmeme, ülkeye getirilmesi gerekli sermayeyi getirmeme vb. sebeplerle mevzuat ihlali yapılması halinde 2 yıldan 7 yıla kadar hapis cezası öngörülmüştür. Bu alandaki mevzuatın ihlali suçlarında, gerçek ve tüzel kişilerin resmi idarelere başvurarak ihlali beyan etmeleri halinde, ihlal tutarına göre 2 ila 7 katı oranında ceza ödemeleri şartı ile uzlaşmaya gidilebileceği belirlenmiştir.

Bu itibarla, Cezayir’de döviz işlemleri için “illegal serbest piyasa” olgusu gelişmiş, resmi kur ile illegal serbest piyasa arasında, zaman içinde değişiklik göstermekle birlikte %65 civarında fiyat farkı oluşmuştur.

Son olarak yapılan düzenleme ile birlikte, Cezayir Merkez Bankası’nın 5 Ocak 2022 tarihli kararına göre, Cezayir’de yerleşikler ve yabancılar sahibi oldukları dövizleri için bireysel vadeli mevduat hesabı açabilecektir.

En fazla 12 aylık vadeli olabilecek bu hesaplara Merkez Bankası tarafından belirlenecek oran üzerinden nemalandırma yapılacak, döviz tutan banka ise %0,5 oranında işlem ücreti alacaktır. Ticari hesaplar için ise vadeli döviz hesabı açılmayacaktır.

2025 yılı Bütçe Kanununa göre, aşağıda listelenen belirli işlemlerin yalnızca nakit dışı ödeme yöntemleri (*çek, havale, banka kartı vb.*) kullanılarak gerçekleştirilmesi zorunluluğu getirilmiştir. Bu işlemler:

- İnşa edilmiş veya edilmemiş gayrimenkullerin alım-satım işlemleri,
- Araç, makine ve endüstriyel ekipman satıcıları ve distribütörleri tarafından gerçekleştirilen satış işlemleri,

- Yat ve gezi teknesi alımları,
- Zorunlu sigorta poliçelerinin ödemeleridir.

Bu düzenleme, 01.01.2025 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiş olup, uygulamaya ilişkin ayrıntılı kurallar ilgili düzenlemelerle belirlenecektir.

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi Uygulaması

Cezayir’de Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabi olup Geçici Giriş Vizesi uygulaması bulunmamaktadır.

Hususi, Hizmet ve Diplomatik Pasaport hamilleri Cezayir’e yapacakları 90 güne kadar ikamet süreli seyahatlerinde vizeden muaftır.

Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri

Hafta sonu tatili: Cuma ve Cumartesi

Mesai Saatleri 09.00-17.00 (*Ramazan ayında ve yaz aylarında genelde 09.00-15.30*)

Ramazan ve Kurban Bayramı’nda 3 gün dini tatil.

1 Ocak / 12 Ocak / 1 Mayıs / 5 Temmuz / 1 Kasım resmi tatil.

Yerel Saat

Cezayir GMT+1 saat dilimindedir. Türkiye ile Cezayir arasında 2 saat zaman farkı bulunmakta olup, Cezayir’in yerel saati ülkemizden 2 saat geridedir.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri

2009 yılından bu yana uygulanan ancak 04 Haziran 2020 tarihli Cezayir Resmî Gazetesinde yayımlanan Ek Bütçe Kanunu'nun 50. maddesiyle, ticari veya imalat sanayinde faaliyette bulunan yabancı sermayeli şirketlere ilişkin hisselerin %51'inin Cezayirli bir vatandaşa ait olma kuralı değiştirilmiştir. Söz konusu değişiklik neticesinde Cezayir ulusal ekonomi için stratejik olan sektörler dışında kalan tüm sektörlerde faaliyet gösteren yabancılar, hisselerinin %100'ü kendilerine ait olmak üzere şirket kurmaları mümkün hale gelmiştir.

Stratejik sektörler ise şu şekilde belirlenmiştir:

- Enerji sektörünün tüm faaliyetleri (*Petrol, gaz, elektrik işletimi, iletilmesi, taşınması, dağıtımı vb.*)
- Yeraltı kaynaklarının işletilmesi (*Taş ve kum ocakları hariç*)
- Millî Savunma Bakanlığı ve askeri sanayi ile ilgili sektörler
- Demiryolu, liman ve havalimanı işletmeleri
- İlaç ve eczacılık sanayi (*Artı değer yaratan, yenilikçi, yerel piyasanın ihtiyaçlarına ve ihracata dönük üretim yatırımları hariç*)

E.U.R.L (*Şahıs şirketi*):

Tek kişilik şirkettir. Yönetici, şirketin sahibi veya dışarıdan birisi olabilir. Sermayesi en az 100.000 Cezayir dinarı (Yaklaşık 750 ABD doları)

S.A.R.L (*Limited şirket*):

En az iki, en fazla 20 ortaklı şirkettir. Şirket yöneticisi, ortaklardan veya dışarıdan birisi olabilir. Sermayesi en az 100.000 Cezayir dinarı (Yaklaşık 750 ABD doları)

S.P.A (*Anonim şirket*):

En az yedi ortaklı olan bu şirketler büyük sermayeli şirket niteliğine sahiptir. Yönetim kurulu ve yönetim kurulu başkanı bulunması şarttır.

Sermayesi en az 1.000.000 Cezayir dinarı (Yaklaşık 7.500 ABD doları)

Şirket kuruluşu tamamlandığı bir başka ifade ile şirketin tüzel kişiliği oluştuğunda, ilgili bankadan bloke edilen sermayenin geri alınması mümkündür. Bu kuruluş sermayesinin bankadan yaklaşık bir ay sonra geri alınabildiği belirtilmektedir.

Şirket Kurma Prosedürü

Cezayir'de şirket kurma prosedürleri Milli Ticaret Sicil Merkezi (CNRC: Centre National du Registre du Commerce, <http://wwwhttps://sidjilcom.cnrc.dz/>) tarafından yerine getirilmektedir.

Şirket Kuruluşunda İzlenecek Prosedürler:

- Ortakların tespiti ve ortaklık paylarının belirlenmesi,
- Kurulacak şirketin isminin tespiti ve ticaret siciline tescili,
- Şirket merkezi olacak yerin kiralınması ve noterde kira kontratı yapılması,
- Kurulacak şirketin belirlenen çalışma sahası çerçevesinde noterde statüsünün hazırlanması,
- Şirket yöneticisinin belirlenmesi,
- Şirket sermayesinin belirlenmesi,
- Şirket sermayesi olarak belirlenen paranın, şirketin faaliyetleri neticesinde oluşacak kârın transferinin yapılabilmesini teminen, bankacılık sistemi aracılığıyla ülkeye getirilmesi ve kuruluş aşamasında söz konusu sermayenin bankada bloke edilmesi. (Oturumu olmayanlar için bu paranın banka havalesi ya da havaalanında yapılacak resmi deklarasyon ile getirilmesi şarttır.)
- Noterde hazırlanan şirket statüsünün mahalli gazete ve ticari sicil gazetesi ilanlarının Noter tarafından yapılması,
- Şirket ortaklarının pasaport fotokopileri,
- Şirket yöneticisinin elçilik tasdikli ve tercümeli nüfus cüzdanı örneği ve sabıka kaydı,
- Şirket merkezi olarak kiralanan yerin, bağlı olunan mahkeme tarafından tayin edilecek görevli memur tarafından resmi tesbitinin yapılması,
- Kiralanan yerin emlak borcu bulunmadığına dair Belediyeden belge alınması,
- Şirketin statüsü ve kira kontratıyla vergi dairesinde kayıt yaptırılması,
- Vergi Dairesine harç yatırılması,
- Ticaret Sicil Müdürlüğünden alınan belgelerin doldurularak belediyeden tasdik ettirilmesi,
- Ticaret Sicil Müdürlüğüne harç yatırılması,
- Dosyanın Ticaret Sicil Müdürlüğüne teslimi ve şirket kuruluşunun alınması,
- Ticaret Sicil Müdürlüğünden alınan resmi kuruluş belgesi ile birlikte vergi dairesine gidilerek işe başlama deklarasyonunun hazırlanması ve vergi kartı talebinde bulunulması,
- Notere şirket kuruluşunun tamamlandığının beyan edilmesi,
- Noterden alınacak resmî belge ile bankada bloke edilen şirket sermayesinin şirket adına açılacak hesaba aktarımı,
- Şirket kuruluşu tamamlandıktan sonra şirket yöneticisi ve ortakları oturum almak için Emniyet Müdürlüğüne başvuruda bulunabilirler,

Şirket ortakları Cezayir'e gelmeyeceklerse, yöneticiye noter tasdikli ve tercümeli vekalet vererek işlemleri yaptırabilirler. Ancak bu vekaletin Türkiye'deki Cezayir Konsolosluğu'ndan tasdik ettirilmesi gerekmektedir.

Cezayir ticaret siciline kayıt prosedürünün, özellikle ithalat ve ihracat şirketleri için her iki yılda bir yenilenmesi gerekmektedir. Bunun için kayıt sicilinin ilk alındığı tarihten sonra 2 yıl dolmadan 15 gün önce Ticaret Sicil Müdürlüğü'ne başvuruda bulunmak gerekmektedir.

İrtibat Bürosu Açılması:

İrtibat bürosu açmak için ana şirketin tüm dokümanlarının tercüme edilerek Cezayir Konsolosluğu'na onaylanmış belgelerin, Cezayir Dış Ticaret ve İhracatı Geliştirme Bakanlığı'na dosya olarak verilmesi gerekmektedir. Onay verilmesi durumunda irtibat bürosu kurulmuş

olur. İrtibat bürolarının ticari faaliyette bulunma ve para transfer hakları yoktur. İrtibat Büroları her iki yılda bir Dış Ticaret ve İhracatı Geliştirme Bakanlığı nezdinde kayıt yenilemektedirler. Bakanlığa yazılı başvuruda bulunulması için aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi gerekmektedir.

Mali koşullar: Banka nezdinde CEDAC (*Konvertible Cezayir dinarı Hesabı*) hesabı açtırılması gerekmektedir. Kuruluş aşamasında 20.000 ABD dolarının teminat olarak bankada bloke edilmesi gerekmektedir. Bu hesaba döviz olarak yatırılan para dinar olarak çekilmektedir.

İdari koşullar: Ana şirketin statüsünün onaylı fotokopisi, büro yöneticisinin atanmasına ilişkin ana şirketin kararı, büro yöneticisinin özgeçmişi ve pasaport fotokopisi, büronun faaliyet göstereceği yere ait kira sözleşmesi.

Sigorta

İhracatçı firmalarımızın alacaklarını garanti altına almalarının en etkili yollarından biri ihracat bedeli alacakların sigorta ettirilmesidir. Türk Eximbank tarafından uygulanan “Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası Programı” ile ihracatçıların kısa vadeli satışlarına ilişkin ihracat bedellerinin ticari ve politik risklere karşı belirli limitler dahilinde teminat altına alınması sağlanmaktadır. Bu program çerçevesinde, ihracatçılarımızın bir yıl içinde, Türk Eximbank tarafından kapsama alınan ülkelerdeki çeşitli alıcılara yapacağı 360 güne kadar vadeli tüm sevkiyatlar sigortalanabilmektedir. Prim oranları alıcının yerleşik olduğu ülkenin risk grubu, sevkiyatın ödeme şekli ve vadesi, alıcının özel ya da kamu alıcısı olup olmadığı dikkate alınarak tespit edilmektedir. Ülkenin veya ödeme şeklinin riskliliği arttıkça ya da sevkiyatın vadesi uzadıkça prim oranları yükselmektedir.

Bankacılık Mevzuatı

Cezayir'e yapılan ihracatlarda sıklıkla Vesaik Mukabili, Mal Mukabili, Akreditif ve Peşin ödeme şekilleri kullanılmaktadır. Müşavirliğimizce, en güvenilir ödeme şekli/yöntemi olan peşin ödeme ya da akreditifli (*özellikle gayri kabili rücu ve teyitli akreditif*) ödeme yöntemlerinin ihracatçı firmalarımızca tercih edilmesi ve bu ödeme şekillerinde ısrarcı olunması tavsiye edilmektedir. Alıcının, bankaların akreditif açmadığı vb. yönündeki yanlış yönlendirmelerine itibar edilmemesi önem taşımaktadır.

Vesaik mukabili ödeme şeklinde ise ihracat bedelinin ödenmesi büyük oranda alıcının inisiyatifinde bulunmaktadır. Çünkü ihraç eşyası Cezayir gümrüğüne geldikten sonra satıcının bankası, alıcının bankasına evrakları göndermesini müteakiben alıcı ödeme yapmaktadır. Eğer alıcı, mal gümrüğe geldikten sonra ödeme yapmaz ise satıcının ihraç ettiği eşya ile ilgili re’sen herhangi bir tasarruf hakkı neredeyse bulunmamaktadır.

Vesaik mukabili ödeme şekli iki türlü yapılmaktadır. Birincisi, peşin, ikincisi ise 59 gün vadelidir. Peşin ödemede, evraklar alıcının bankasına geldikten sonra ödemenin nakit olarak bankaya yapılması gerekmektedir. Alıcının, aracı bankasına ödeme yapmadan gümrükten malı çekme olanağı bulunmamaktadır.

Vadelide ise, fatura tarihinden itibaren 59 gün içerisinde bankaya ödeme yapılması gerekmektedir. Ancak, peşinin aksine ödeme vadeli olduğu zaman alıcının bankası evrakları poliçe veya sözleşme karşılığında alıcıya vermekte ve alıcı ödeme yapmadan (vadesi gelmediği için) bankadan alınan evrakları ile gümrük işlemlerini sonuçlandırabilmektedir.

Bununla birlikte, alıcı adına düzenlenen poliçenin, alıcının bankasına herhangi bir sorumluluk yüklenmediğinin bilinmesinde, bu riskten kaçınmak için banka avallî poliçe düzenlenmesinde ısrarcı olunmasında fayda görülmektedir. Bu itibarla, vadeli vesaik mukabili ödeme yönteminin taşıdığı büyük riskler nedeniyle, alıcıya çok güvenmedikçe tercih edilmemesi önerilmektedir.

Bilinmesi gereken bir diğer husus ise, ihraç eşyası herhangi bir işlem, montaj, üretim veya yatırım faaliyetine tabi tutulmadan alındığı şekliyle yeniden satışa konu edilecek ise, alıcının, ihraç eşyasının yükleme tarihinden en az 30 gün önce mal bedeli dövizin %120'sini aracı bankasına yatırması gerektiğidir. Alıcı bu işlemi yapmadan ithalat işlemlerini başlatabilmemektedir. Bu işlem esnasındaki 30 gün şartı çok katı bir şekilde uygulanmakta olup, firmalarımızın bu hususta dikkatli olmasında fayda görülmektedir. Ancak gönderilecek eşya, Cezayir’de herhangi bir işlem, montaj, üretim veya yatırım faaliyetine konu edilecek ise mal bedeli dövizin önceden bankaya yatırılma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Sonuç olarak;

- Her koşulda akreditif ödeme şeklinde ısrarcı olunması ve alıcının bankaların akreditif açmadığı vb. yönündeki yanlış yönlendirmelerine itibar edilmemesi,
- Alıcının üretici firma olup olmadığının sorgulanması,
- Alındığı haliyle satışa konu edilecek eşya ihracatındaki 30 gün şartına dikkat edilmesi,
- Vadeli vesaik mukabili ödeme şeklinin mümkün mertebe kabul edilmemesi,
- Alıcı firmadan teminat veya garanti istenmesi,
- Eximbank tarafından ihracat firmalarımıza sağlanan sigorta imkânlarının değerlendirilmesi,
- Firmanın güvenilirliği hakkında araştırma yapılması,
- Cezayir’de bankacılık sisteminin yavaş ilerlemesi nedeniyle ihracat bedeli transferlerinde yaşanabilecek gecikmelere sabır gösterilmesi önerilmektedir.

Vizeler

Cezayir’e seyahat edebilmek için Türkiye’de Cezayir Ankara Büyükelçiliği veya İstanbul Başkonsolosluğundan vize almak gerekmektedir. İki tür vize vardır: İş Vizesi ve Çalışma Vizesi. Cezayir Hükümeti ülkedeki işsizliğin de etkisiyle, dışarıdan işçi getirilmesine belirli kriterler çerçevesinde izin vermektedir. Bu bakımdan, diplomalı kalifiye işçiler ve mühendisler için izin alınabilmesi imkân dahilinde olup, resmi olmamakla birlikte 1 yabancı işçiye karşılık 3 yerli işçi istihdamını öngören bir politika uygulanmaktadır. Çalışma izni en az üç ay ve en fazla iki yıl için verilebilmektedir.

Kaynak: T.C. Cezayir Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği